

**Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка**

НН інститут культури і мистецтв

Кафедра сценічного мистецтва, естради та методики режисерування

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор НН інституту культури і
мистецтв

Олена УСТИМЕНКО-КОСОРИЧ
«30» серпня 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи техніки та технологій сучасної сцени

галузь знань 02 Культура і мистецтво

спеціальність 026 Сценічне мистецтво

освітня-програма/програми Сценічне мистецтво

мова навчання українська

Погоджено науково-методичною
комісією

НН інституту культури і мистецтв

«30» серпня 2024 р.

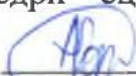
Голова

Олександр РУДЕНКО

Суми – 2024

Розробники:

1. Корякін Олексій Олексійович – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисерування

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри сценічного мистецтва, естради та методики режисерування

Протокол № 1 від «30» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри
кандидат педагогічних наук, доцент Олексій КОРЯКІН

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Перший бакалаврський	Обов'язкова
		Рік підготовки:
1-й		
Семестр		
2-й		
Лекції		
22 год.		
Практичні, семінарські		
18 год.		
Лабораторні		
Самостійна робота		
48 год.		
Консультації:		
2 год.		
Загальна кількість годин – 90	Вид контролю: залік	

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою дисципліни є практична підготовка здобувачів вищої освіти до майбутньої професійної діяльності за спеціальністю 026 Сценічне мистецтво, озброєння їх основними знаннями про еволюцію майданчика сценічного дійства, технології театральної сцени, відеоряд у сучасних перформативних мистецтвах, технології доповненої та віртуальної реальності у сучасному театрі, а також формування необхідних професійних компетенцій бакалаврів сценічного мистецтва – майбутніх акторів драматичного. Засвоєння програмного матеріалу дисципліни «Основи техніки та технологій сучасної сцени» забезпечує оволодіння компетенціями відповідно до освітньо-професійної програми «Сценічне мистецтво»: ЗК 2 – здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій; ЗК 3 – здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; ЗК 4 – здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; ЗК 5 – здатність спілкуватися іноземною мовою; ЗК 6 – здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології; ЗК 7 – здатність працювати в команді; СК 5 – здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності; СК 8 – здатність оперувати новітніми інформаційними й цифровими технологіями в процесі реалізації художньої ідеї, осмислення та популяризації творчого продукту; СК 11 – здатність до спілкування з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю з питань сценічного мистецтва та виробництва, до взаємодії із представниками інших творчих професій; СК 13 – здатність розробляти і реалізовувати просвітницькі проекти з метою популяризації сценічного мистецтва в широких верствах суспільства, в тому числі і з використанням можливостей театральної преси, телебачення, Інтернету; СК 18 – здатність ефективно використовувати музично – технічні засоби у сценічній діяльності.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Опанування навчальної дисципліни «Основи сценічної звукорежисури» сприятиме оволодінню змістом навчальної дисципліни «Основи техніки та технологій сучасної сцени».

3. Результати навчання за дисципліною

Результати навчання за дисципліною «Основи техніки та технологій сучасної сцени» передбачають оволодіння навичками роботи акторів в

умовах сучасного сценічного простору. Опанування дисципліни передбачає також уміння використовувати наявні на сценічному майданчику технічні засоби у сценічно-виконавській діяльності.

<p>Знання: концептуальних теоретичних та практичних аспектів технологій сучасних перформативних мистецтв.</p> <p>Уміння: використовувати наявні знання технологій сучасної сцени у сфері перформативних мистецтв.</p>	ПРН 2	<p>Мати концептуальні наукові та практичні знання у сфері сценічного мистецтва.</p>
<p>Знання: базового термінологічного апарату у сфері технологій сучасної сцени.</p> <p>Уміння: використовувати наявні знання термінів у сфері технологій сучасної сцени у професійній діяльності.</p>	ПРН 3	<p>Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.</p>
<p>Знання: основних джерел з історії розвитку техніки сцени, алгоритму пошуку необхідної інформації про різні технології у сфері перформативних мистецтв.</p> <p>Уміння: застосовувати знання про основні джерела зі сценічних мистецтв для ефективного пошуку необхідної інформації.</p>	ПРН 4	<p>Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.</p>
<p>Знання: змісту та особливостей сучасних цифрових технологій та спеціалізованого програмного забезпечення, яке використовується у сучасних перформативних мистецтвах.</p> <p>Уміння: застосовувати сучасні цифрові технології та програмне забезпечення у професійній діяльності у системі сценічного мистецтва.</p> <p>Комунікація: взаємодія з помічником режисера, колегами.</p>	ПРН 5	<p>Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення до розв'язання відповідних задач професійної діяльності у сфері сценічного мистецтва.</p>
<p>Знання: основних проблем, які можуть виникати у процесі використання сучасних технологій у перформативних мистецтвах.</p> <p>Уміння: використовувати наявні знання технологій сучасної сцени для розв'язання проблем у сфері професійної діяльності.</p>	ПРН 6	<p>Аналізувати проблемні ситуації й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання.</p>
<p>Знання: специфічних відмінностей застосування технологій сучасної сцени у художній мові театру та перформативних мистецтв.</p> <p>Уміння: розглядати технології у перформативних мистецтвах як художній та соціокультурний феномен.</p>	ПРН 10	<p>Розуміти сценічне мистецтво як художній та соціокультурний феномен, знати специфічні відмінності художньої мови театру та перформативних мистецтв.</p>
<p>Знання: специфіки використання техніки та технологій сучасної сцени у професійній діяльності.</p> <p>Уміння: доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї,</p>	ПРН 21	<p>Презентувати результати професійної діяльності та проектів у сфері сценічного</p>

проблеми, рішення, аргументацію та власний досвід з використанням техніки та технологій сучасної сцени. Комунікація: взаємодія з глядачами, колегами.		мистецтва, доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, аргументацію та власний досвід.
Знання: специфіки використання сучасних музично-технічних засобів у професійній діяльності. Уміння: безпечного та доцільного використання сучасних музично-технічних засобів у діяльності у сфері перформативних мистецтв.	ПРН 22	Застосовувати музично-технічні засоби у професійній сценічній діяльності.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти
90 – 100	Здобувач вищої освіти володіє ґрунтовними теоретичними знаннями з навчальної дисципліни «Основи техніки та технологій сучасної сцени» у межах програми, вміє використовувати набуті знання і прикладні уміння у всіх сферах практичної професійної перформативної діяльності. Здобувач вищої освіти повною мірою усвідомлює принципи та технології сучасної сцени, а також значення технологій у сучасних перформативних мистецтвах, повно та докладно аналізує технічне забезпечення сценічного простору. Здобувач вищої освіти здатний повною мірою використовувати наявні технічні засоби у процесі безпосередньої професійної сценічно-перформативної діяльності.
82 – 89	Здобувач вищої освіти має добрі теоретичні знання межах програми з навчальної дисципліни, загалом спроможний використовувати набуті знання і прикладні уміння у практичній професійній перформативній діяльності. Здобувач вищої освіти добре розуміє принципи та технології сучасної сцени, а також значення технологій у сучасних перформативних мистецтвах, змістовно аналізує технічне забезпечення сценічного простору. Здобувач вищої освіти здатний без помилок використовувати технічні засоби у безпосередній сценічно-виконавській діяльності.
74 – 81	Здобувач вищої освіти володіє основними теоретичними знаннями з навчальної дисципліни, але має стандартне мислення, не завжди може сформулювати власні висновки, використати знання у практичній діяльності за спеціальністю. Здобувач вищої освіти виявляє достатній рівень засвоєння теоретичного матеріалу, розуміння технологій сучасної сцени, а також їх значення у сучасних перформативних мистецтвах неповне, у визначенні технічного забезпечення сценічного простору потребує допомоги викладача. Виявляє недоліки у використанні технічних засобів у безпосередній сценічно-виконавській діяльності.

64 – 73	Здобувач вищої освіти володіє частиною теоретичного матеріалу навчальної дисципліни, тому не завжди вміє самостійно помітити і проаналізувати помилки у аналізі технічного забезпечення сценічного простору. Недостатньо стійкі навички використання технічних засобів у процесі професійної сценічно-перформативної діяльності, але є позитивні зміни у загальному технологічному розвитку здобувача вищої освіти.
60 – 63	Здобувач вищої освіти з великими труднощами відтворює теоретичний матеріал навчальної дисципліни «Основи техніки та технологій сучасної сцени», на практиці використовує його непослідовно і не завжди вміє повно проаналізувати технічне забезпечення сценічного простору, припускається помилок. Навички використання технічних засобів у процесі сценічно-виконавської діяльності нестійкі, але є позитивні зміни у загальному технологічному розвитку здобувача вищої освіти.
35 – 59	Здобувач вищої освіти здатний відтворювати окремі фрагменти теоретичного матеріалу навчальної дисципліни, мінімально знайомий з технологіями сучасної сцени, але не здатний використати матеріал дисципліни у процесі здійснення аналізу технічного забезпечення сценічного простору. Розвиток навички використання технічних засобів у процесі сценічного виконавства на низькому рівні. Припускається багатьох помилок і самостійно не може їх виявити.
1 – 34	У здобувача вищої освіти оволодіння матеріалом навчальної дисципліни «Основи техніки та технологій сучасної сцени» на дуже низькому рівні, відсутня спроможність використовувати набуті знання і прикладні уміння у практичній діяльності, не сформоване вміння аналізувати технічне забезпечення, навички використання технологій у сценічно-перформативній діяльності.

Розподіл балів

Поточний контроль												Разом	Сума
РОЗДІЛ 3						РОЗДІЛ 4							
Т 1.1	Т 1.2	Т 1.3	Т 1.4	Т 1.5	Т 1.6	Т 2.1	Т 2.2	Т 2.3	Т 2.4	Т 2.5	Т 2.6		
Поточний контроль												75	100
6	6	6	6	6	7	6	6	6	6	7	7		
Контроль самостійної роботи												25	
2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2		

Т 1.1, Т 1.2 ... Т 4.6 – теми розділів

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством. Перезарахуванню можуть підлягати результати навчання шляхом неформальної освіти, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають навчальній дисципліні «Основи техніки та технологій сучасної сцени» в цілому, так і її окремому розділу, темі (темам), які передбачені робочою програмою даної навчальної дисципліни.

Для перезарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, здобувач вищої освіти подає викладачу: завірені у встановленому порядку копії документів, що підтверджують участь здобувача у заході неформальної освіти (свідоцтва, сертифікати, дипломи тощо, які підтверджують ті вміння, які здобувач отримав під час навчання), а також опис заходу неформальної освіти та його змісту (інформаційний лист, запрошення, програма тощо).

Програма навчальної дисципліни передбачає можливість визнання результатів навчання, здобутих у неформальній чи інформальній освіті в обсязі, що, як правило, не перевищує 10% від загального обсягу навчальних годин, передбачених для опанування навчальної дисципліни.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики

90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5. Засоби діагностики результатів навчання

Тестування, завдання на технічному обладнанні, презентації результатів виконаних завдань; залік.

6. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Удосконалення сценічного майданчика у історичній ретроспективі.

Розділ 2. Використання сучасних технологій у перформативних мистецтвах.

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Удосконалення сценічного майданчика у історичній ретроспективі.

Тема 1.1. Еволюція майданчика сценічного дійства. (Зміст поняття «сцена» у історичній ретроспективі, сценічний простір, експериментальний сценічний простір)

Тема 1.2. Періодизація розвитку техніки театральної сцени. (Основні етапи розвитку техніки театральної сцени, ранній етап еволюції майданчика сценічного дійства, вуличний театр)

Тема 1.3. Техніка театральної сцени періоду Відродження. (Техніка палацових вистав, оформлення сцени за допомогою теларі, технології сценічного дійства часів У. Шекспіра.)

Тема 1.4. Виникнення і розвиток сцени-коробки. (Зародження сцени-коробки, виникнення театру зі змінними декораціями, ярусний театр, техніка сцени-коробки)

Тема 1.5. Пошуки нових форм сцени у др. пол XIX – на поч. XX ст. (Реформи К.Ф. Шинкеля і Г. Земпера, основні напрямки розвитку сцени на межі XIX та XX ст., механізація сцени-коробки.)

Тема 1.6. Машинерія та технологія театральної сцени. (Техніка сцени як засіб виразності, архітектура театральної сцени у XX ст., механізація планшету сцени та верхове обладнання, одяг сцени).

Розділ 2. Використання сучасних технологій у перформативних мистецтвах.

Тема 2.1. Технології сучасної сцени. (Сучасний сценічний простір, сучасні театральні комплекси, пошуки «універсальної» сцени)

Тема 2.2. Світло і колір у сучасних перформативних мистецтвах. (Еволюція кольорових та світлових рішень у спектаклі у історичній ретроспективі, світло і колір в сучасному театрі, управління сценічним світлом, освітлення акторів та декорацій, завдання сучасного художника по світлу)

Тема 2.3. Відео у сучасному сценічному дійстві. (Використання відеоряду у сценічному дійстві у історичній ретроспективі, теоретико-методичні основи використання відео у театрі, використання проєкційних технологій у сучасному сценічному дійстві)

Тема 2.4. Технології доповненої та віртуальної реальності у сучасному театрі. (Цифровий театр, технології доповненої, змішаної та віртуальної реальності, проєкційний меппінг у театрі)

Тема 2.5. Технології штучного інтелекту у сучасному театрі. (Поняття нейромереж та штучного інтелект, використання штучного інтелекту у сучасних перформативних мистецтвах, програмне забезпечення зі штучним інтелектом у сучасному театрі)

Тема 2.6. Практичне використання наявних технічних засобів в умовах діяльності за фахом. (Вимоги техніки безпеки з використання технічного забезпечення сучасної сцени, аналіз технічного комплексу театральної сцени, нормативно-правове забезпечення у сфері використання технічних засобів.)

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	Усього	у тому числі				
Лекції		Практичні	Лабораторні	Консультації	Самостійна робота	
РОЗДІЛ 1. Удосконалення сценічного майданчика у історичній ретроспективі.						
Тема 1.1. Еволюція майданчика сценічного дійства.	6	2				4
Тема 1.2. Періодизація розвитку техніки театральної сцени.	6	2				4
Тема 1.3. Техніка театральної сцени періоду Відродження.	8	2	2			4
Тема 1.4. Виникнення і розвиток сцени-коробки.	8	2	2			4
Тема 1.5. Пошуки нових форм сцени у др. пол XIX – на поч. XX ст.	8	2	2			4
Тема 1.6. Машинерія та технологія театральної сцени.	8	2	2			4
РОЗДІЛ 2. Використання сучасних технологій у перформативних мистецтвах.						
Тема 2.1. Технології сучасної сцени.	6	2				4
Тема 2.2. Світло і колір у сучасних перформативних мистецтвах.	8	2	2			4
Тема 2.3. Відео у сучасному сценічному дійстві.	8	2	2			4
Тема 2.4. Технології доповненої та віртуальної реальності у сучасному театрі.	8	2	2			4
Тема 2.5. Технології штучного інтелекту у сучасному театрі.	8	2	2			4
Тема 2.6. Практичне використання наявних технічних засобів в умовах діяльності за фахом.	8		2		2	4
Усього годин	90	22	18		2	48

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1.	Еволюція майданчика сценічного дійства.	2
2.	Періодизація розвитку техніки театральної сцени..	2
3.	Техніка театральної сцени періоду Відродження.	2
4.	Виникнення і розвиток сцени-коробки.	2
5.	Пошуки нових форм сцени у др. пол XIX – на поч. XX ст.	2
6.	Машинерія та технологія театральної сцени.	2
7.	Технології сучасної сцени.	2

8.	Світло і колір у сучасних перформативних мистецтвах.	2
9.	Відео у сучасному сценічному дійстві.	2
10.	Технології доповненої та віртуальної реальності у сучасному театрі.	2
11.	Технології штучного інтелекту у сучасному театрі.	2
Разом		22

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1.	Техніка театральної сцени періоду Відродження.	2
2.	Виникнення і розвиток сцени-коробки.	2
3.	Пошуки нових форм сцени у др. пол XIX – на поч. XX ст.	2
4.	Машинерія та технологія театральної сцени.	2
5.	Світло і колір у сучасних перформативних мистецтвах.	2
6.	Відео у сучасному сценічному дійстві.	2
7.	Технології доповненої та віртуальної реальності у сучасному театрі.	2
8.	Технології штучного інтелекту у сучасному театрі.	2
9.	Практичне використання наявних технічних засобів в умовах діяльності за фахом.	2
Разом		18

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
		Денна форма
1.	Сценічний простір.	2
2.	Експериментальний сценічний простір.	2
3.	Ранній етап еволюції майданчика сценічного дійства.	2
4.	Вуличний театр.	2
5.	Оформлення сцени за допомогою теларі.	2
6.	Технології сценічного дійства часів У. Шекспіра.	2
7.	Зародження сцени-коробки. Виникнення театру зі змінними декораціями.	2
8.	Ярусний театр. Техніка сцени-коробки.	2
9.	Реформи К.Ф. Шинкеля і Г. Земпера.	2
10.	Основні напрямки розвитку сцени на межі XIX та XX ст.	2
11.	Архітектура театральної сцени у XX ст.	2
12.	Механізація планшету сцени. Верхове обладнання. Одяг сцени.	2
13.	Сучасні театральні комплекси.	2
14.	Пошуки «універсальної» сцени.	2
15.	Світло і колір в сучасному театрі, управління сценічним світлом.	2

16.	Освітлення акторів та декорацій, завдання сучасного художника по світлу.	2
17.	Теоретико-методичні основи використання відео у театрі.	2
18.	Використання проєкційних технологій у сучасному сценічному дійстві.	2
19.	Цифровий театр.	2
20.	Технології доповненої, змішаної та віртуальної реальності.	2
21.	Використання штучного інтелекту у сучасних перформативних мистецтвах.	2
22.	Програмне забезпечення зі штучним інтелектом у сучасному театрі.	2
23.	Аналіз технічного комплексу театральної сцени.	2
24.	Нормативно-правове забезпечення у сфері використання технічних засобів.	2
Разом		48

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Барнич М. М. Майстерність актора: техніка «обману»: *навчальний посібник*. Київ: Ліра-К, 2016. 304 с.
2. Клековкін О. Ю. Містерія у генезі театральних форм і сценічних жанрів: *навчальний посібник*. Київ, 2001. 256 с.
3. Клековкін О. Ю. Сакральний театр: генеза, форми, поетика: *монографія*. Київ: Міністерство культури і мистецтв України, 2000. 256 с.
4. Ужинський М. Ю. Цифрові технології і засоби мультимедіа: *навчальний посібник*. Рівне : РДГУ, 2011. 236 с.
5. Юдова-Романова К.В. Експериментальний сценічний простір: проблеми класифікації. *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Сценічне мистецтво*. 2021. № 4 (1). С.39–54.
6. Юдова-Романова К.В. Образно-технологічні засоби презентації сценічних мистецтв: сторінки історії: *монографія*. Київ : Видавництво Ліра-Київ, 2020. 360 с.
7. Юдова-Романова К.В. Сценічний простір: проблеми термінології у мистецтвознавчих дослідженнях. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. 2019. Вип. 33. С. 117–123.
8. Causey M. Theatre and Performance in Digital Culture: From Simulation to Embeddedness: *monograph*. London : Routledge, 2019. 240 p.
9. Dixon S. Digital Performance: A History of New Media in Theater, Dance, Performance Art, and Installation : *monograph*. London : MIT Press, 2018. 800 p.
10. Glerum J. O. Stage Rigging Handbook: *handbook*. 4th ed. Carbondale: Southern Illinois University Press, 2017. 480 p.

11. Hannah D. Event-Space: Theatre Architecture and the Historical Avant-Garde: *monograph*. London: Routledge, 2018. 402 p.
12. Pilbrow R. Stage Lighting Design: The Art, the Craft, the Life: *monograph*. New York: Design Press, 2000. 481 p.
13. Sanders T. An Introduction to Technical Theatre: *textbook*. Pacific University, 2018. 200 p.
14. Stern L., Gold J. Stage Management: *textbook*. 12th ed. New York: Routledge, 2022. 380 p.
15. Taylor C. Color and Light: Navigating Color Mixing in the Midst of an LED Revolution: *handbook*. New York : Routledge, 2019. 300 p.

Додаткові:

1. Александрович-Дочевський А. Сценографія: [каталог]. Чернівці: ПП Глібка, 2009. 74 с.
2. Безклубенко С.Д. Український енциклопедичний кіно словник. Т.1 Основні терміни і поняття. Київ: КНУКіМ, 2006. 500 с.
3. Бондаренко А.І., Шульгіна В.Д. Музична інформатика: *навчальний посібник*. Київ: НАКККІМ, 2011. 190 с.
4. Веселовська Г. Живе і мертво в театрі цифрових технологій. *Художня культура. Актуальні проблеми*. 2018. № 14. URL: <https://hudkult.mari.kiev.ua/article/view/151176>
5. Ільницька О., Ільницький В. Дигітальні технології сучасного сценічного мистецтва: семіотика освітлення. *Мистецтвознавчі записки*. 2020. № 38. URL: <https://journals.urau.ua/mz/article/view/222126>
6. Ковальчук О. Сценографічна практика у просторі ХХ століття. Київські реалії. Київ: Фенікс, 2019. 168 с.
7. Липківська Г. Мультимедійні засоби на сучасній театральній сцені. *Вісник КНУКіМ*. Серія: Сценічне мистецтво. 2018. № 1. URL: <https://artonscene.knukim.edu.ua/article/view/144964>
8. Лисако І. Музичне оформлення культурно-дозвіллевих програм: *навчальний посібник*. Суми: Університетська книга, 2016.
9. Мащенко І. Г. Термінологічний словник основних понять і виразів : телебачення, радіомовлення, кіно, відео, аудіо : енциклопедія електронних масмедіа : в 2 т. Т. 2. Запоріжжя : Дике Поле, 2006. 511 с.
10. Паві П. Словник театру. Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. І. Франка, 2006. 639 с.
11. Руденко-Краєвська Н. Основи сценографії. Театральний простір. *Посібник*. ЛНАМ, Львів, ч.1, 2020. 194 с.

12. Тонкошкура О. Театр в епоху цифрових технологій. *Художня культура. Актуальні проблеми.* 2022. № 18 (2). URL: <https://hudkult.mari.kiev.ua/article/view/269774>
13. Юдова-Романова К. Цифрові 3D меппінг технології у творах сценічного мистецтва в Україні. *Танцювальні студії.* 2020. Т. 3, № 2. URL: <https://doi.org/10.31866/2616-7646.3.2.2020.220538>
14. Cadena R. Automated Lighting: The Art and Science of Moving Light in Theatre, Live Performance, and Entertainment: *monograph.* Oxford: Focal Press, 2010. 512 p.
15. Lavender A. Performance in the Twenty-First Century: Theatres of Engagement. London : Routledge, 2016. 240 p.
16. Palmer S. Essential Guide to Stage Management, Lighting and Sound: *textbook.* London: Bloomsbury, 2013. 256 p.
17. Wiles D. A Short History of Western Performance Space. Cambridge: Cambridge University Press, 2003. 316 p.
18. Wolf C., Block D. Scene Design and Stage Lighting: *textbook.* Boston: Wadsworth Cengage Learning, 2013. 640 p.

**9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення,
використання яких передбачає навчальна дисципліна
(за потребою)**

Обладнання для практичних занять з навчальної дисципліни: «Основи сценічної звукорежисури»: ноутбук або ПК з зовнішнім аудіоінтерфейсом та програмним забезпеченням (Steinberg Cubase 12 (або більш сучасна версія), Adobe Audition CC 2022 (22.5) (або більш сучасна версія), набір FabFilter TotalBundle 2023.6 (або більш сучасна версія), динамічний мікрофон класом не нижче Shure SM58, конденсаторний мікрофон класом, не нижче Samson C03 з тримачем типу «павук», стійкою та поп-фільтром, інструментальний мікрофон класом не нижче AUDIX ADX51, Shure SM137, USB-пульт мікшерний мінімум з 2-ма мікрофонними каналами з компресорами на кожному та 2-ма незалежними pre/post-фейдерними AUX-ами, DSP процесори REC-U формату, студійні навушники закритого типу, студійні монітори ближнього поля (2 шт.), активні моніторні акустичні системи (2 шт.) з'єднані з 2-ма незалежними AUX-ами, мікрофонні стійки (типу «журавель») з тримачами для мікрофонів – 2шт., сценічні попітри (2 шт.).